

Skoleutvikling i Fosen-regionen

Rapport fra ekstern vurdering
på Botngård ungdomsskole i uke 46/2022

Vurderingstema: Elevstemmen i vurderingsarbeidet

I. Table of Contents

I.	Table of Contents	2
II.	Forord	3
III.	Fakta om skolen	6
IV.	Valg av hovedutfordring	6
V.	Fremtidsbilde	7
VI.	Tegn på god praksis og praksis som kan bli bedre	8
VII.	Etterord	17
VIII.	Deltakere i ekstern vurdering.....	20
IX.	Vedlegg.....	21

II. Forord

Vi vil starte med å takke for fire flotte dager her ved Botngård ungdomsskole. Gjestfriheten er stor blant alle, og vi har følt oss veldig godt ivaretatt.

Her har vi møtt trivelige og imøtekommende elever, ansatte og foreldre. Vår opplevelse av uka er at alle er særdeles godt fornøyde med den nye skolen sin, og at de i tillegg er fornøyde med hverandre. Elevene framsnakker sine lærere, rektor og skolen, foresatte roser ansatte og skolen, og lærerne framsnakker både elever, foresatte, ledelsen og skolen. Vi har møtt utviklingsorienterte ansatte med et elevsyn i tråd med LK20, og som videre er godt på vei inn i den nye læreplanen.

Kompetansenivået hos de ansatte oppleves høyt, og vi opplever at dere har store forutsetninger for å lykkes i det videre arbeidet.

Vi håper at vårt bidrag kan være til nytte i det videre arbeidet dere skal inn i.

Med vennlig hilsen

Karen Birgitte

Arne Johannes

Sissel

Bente

Ekstern skolevurdering – et verktøy for skoleutvikling

Hva er ekstern skolevurdering?

Ekstern skolevurdering er et verktøy for skoleutvikling.

Forskrift til opplæringsloven, kapittel 2, §2-1 om skolebasert vurdering, sier at alle skoleeiere er pålagt å ha et system for vurdering av skolens virksomhet, internt eller eksternt. I forskriften nevnes det ikke hvordan den skolebaserte vurderingen skal gjennomføres, men en av måtene er ekstern vurdering. Dette verktøyet blir brukt i mange kommuner og regioner for å forsterke utviklingsarbeidet på skolene.

Fosen-regionen bygger denne vurderingsmodellen på en tilpasset versjon av Hardanger/Voss-regionen sin skolevurderingsmetodikk.

Modellen består av fem trinn:

Ståstedsanalysen

Før den eksterne skolevurderingen har skolen gjennomført ståstedsanalysen, et analyseverktøy som hjelper skoleeiere og skolene med å kartlegge hvilke områder som bør utvikles. Dette verktøyet tar utgangspunkt i kvalitetsindikatorer som nasjonale prøver, elevundersøkelsen og andre undersøkelser som brukes lokalt. Ut fra analysen av disse resultatene og eventuelt andre undersøkelser, valgte skolen tema for den eksterne skolevurderingen:

Elevstemmen i vurderingsarbeidet

Vurderingsrapporten

Vurderingen tar utgangspunkt i et «Framtidsbilde» for skolen. I dette framtidsbildet beskrives kvalitetsmål for skolen innenfor vurderingstemaet. I tillegg til kvalitetsmålene, er det satt opp konkrete utsagn om hva som kjennetegner god praksis. Disse tegnene er basert på lov- og regelverk og god pedagogisk praksis, samt at det er selve kjernen i vurderingsprosessen og viser idealbildet for skolens ønskede praksis innenfor vurderingstemaet.

Et bredt spekter av interessenter har uttalt seg om skolens nåværende praksis i forhold til tegnene på god praksis. Det er gjennomført observasjoner i klassene og i skolemiljøet og vurdererparet har hatt tilgang til dokumenter av betydning for den vurderinga som er gjennomført. I tillegg har vurdererne innhentet informasjon fra skoleledelsen, lærere, elever, foreldre og eventuelt annet personale.

Selve vurderingsuka har vart i tre til fire dager, og siste dag av vurderinga ble denne rapporten lagt fram med funnene for skolen. Rapporten trekker fram tegn på god praksis og tegn på praksis som kan bli bedre for skolen. Funnene og analysene i rapporten skal være til hjelp i det videre arbeidet med det valgte temaet.

Det viktigste utviklingsarbeidet skjer på skolen når skolen sammen skal følge opp funnene og refleksjonene fra vurderingsuka og sammen jobbe med å bli en bedre skole.

Faglig grunnlag for ekstern vurdering

Kvalitetsarbeid og skolebasert vurdering
skoleutvikling og organisasjonsutvikling

Om regionen:

17 skoler i 4 kommuner på Fosen har gått sammen om ekstern vurdering i lokalt vurderingsarbeid.

Indre Fosen, Osen, Ørland og Åfjord gjennomfører ekstern vurdering på tvers av kommunegrensene, gjennom en felles nedsatt vurderingsgruppe

Hvem er vurderingsgruppa?

9 personer i Fosen-regionen er engasjerte i vurderingsgruppa. De har bred pedagogisk bakgrunn, og skal vurdere de 17 skolene som deltar. Hver skole skal i løpet av fire år bli vurdert.

To vurderere gjennomfører vurdering på hver skole, og ingen skal vurdere skole i egen kommune. Fosen regionråd har ansvar for å koordinere ekstern skolevurdering i regionen.

III. Fakta om skolen

Botngård ungdomsskole er en grunnskole som ligger i Bjugn i Ørland kommune. Skolen består av 183 elever på 8.-10. trinn. Vi har pr. i dag 32 ansatte fordelt på 6 fagarbeidere og 26 pedagoger.

Skolen sto ferdig i august 2020. Det er en kompakt, flott skole på 3. etasjer. Vi har et fantastisk uteområde med mulighet for ulike aktiviteter eller bare å sitte og henge.

I og med at vi er en ny skole har vi jobbet mye med en pedagogisk plattform. Dette med tanke på å skape oss en egen identitet. I dette arbeidet har vi valgt å bruke samskaping som metode. Skolen er veldig opptatt av å involvere elevene i deres opplæring og skolegang. Det er de vi er her for, da må de også få mulighet til å ha et ord med i laget. Elevrådet er sterkt delaktig i denne prosessen.

Skolen har også hatt et større fokus på vår vurderingspraksis, dette i samarbeid/nettverk med Ørland ungdomsskole. Som en del av dette har vi også sett på hvordan elevene kan involveres i vurderingsarbeidet. Dermed var det naturlig for oss å ha dette som tema for ekstern skolevurdering for å se om vår praksis er slik vi ønsker at den skal være.

IV. Valg av hovedutfordring

Som følge av resultatene i ståstedsanalyse og elevundersøkelsen har skolen valgt som hovedutfordring temaet:

“For vår del er vurdering et område hvor en føler en ikke har noe konkret å forholde seg til. Hvordan tolker man forskriften og hva ligger i kompetansemålene? Vi har inneværende skoleår hatt nettverk med Ørland ungdomsskole, hvor vurderingspraksisen har vært tema. Ønsker å se om dette har ført til en endring eller en bevisstgjøring med tanke på vår vurderingspraksis.”

V. Fremtidsbilde

Elevstemmen i vurderingsarbeidet ved Botngård ungdomsskole

Skolen har godkjent at følgende skal være kvalitetsmål og tegn på god praksis for deres skole:

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
Eleversperspektiv Eleven deltar i vurderingen av egen læring	<ul style="list-style-type: none">• Gjennom dialog i læringsprosess forstår elevene hva de skal lære• Elevene får delta på å utarbeide kjennetegn på måloppnåelse• Elevene vet hva de må jobbe mer med• Elevene er aktive i vurdering av egen læring
Lærerperspektiv Lærer legger til rette for at elevene deltar i vurderingen av egen læring	<ul style="list-style-type: none">• Lærer bruker kunnskap om elevene til å hjelpe dem videre i læringsprosesser• Lærer involverer elevene i å utarbeide kjennetegn på måloppnåelse• Lærer bruker framovermeldinger sammen med elevene• Lærer er i dialog med eleven i vurderingsarbeidet
Skole-hjemperspektiv Skolen er i dialog med foresatte om elevenes læring og utvikling Foresatte opplever å bli inkludert i elevenes vurderingsarbeid	<ul style="list-style-type: none">• Foresatte er informert om faglig utvikling hos sitt barn• Foresatte har inntrykk av at elevene får delta på utarbeidelse av kjennetegn på måloppnåelse• Foresatte opplever at eleven vet hva de må jobbe mer med• Foresatte har inntrykk av at elevene er aktive i vurdering av egen læring
Organisasjonsperspektiv Lærerne tar aktivt del i et profesjonsfaglig fellesskap for å videreutvikle vurderingsarbeidet	<ul style="list-style-type: none">• Ledelsen legger til rette for kollektiv utvikling av vurderingspraksis• Ansatte har en felles forståelse av hva som ligger i vurdering av kompetanse• Skolen har et system for gjennomføring og oppfølging av vurdering• Det pedagogiske læringsfellesskapet utnyttes til å utvikle lærernes kompetanse i vurdering

VI. Tegn på god praksis og praksis som kan bli bedre

ELEVPERSEKTIV

15 elever deltok i samtaler med vurderingsgruppa. Samtalene ble gjennomført trinnvis. Elevene ved Botngård ungdomsskole gir tydelig uttrykk for at de er stolte av skolen sin. På skolen har de god plass med mange rom å være på. Å være elev på en ny skole, der inventar er tilpasset deres behov, trekkes fram som en fordel. Å være ungdomsskoleelev gir frihet. Det å ha små pauser gir elevene rom til å få ut litt energi, og tilbudet om å kjøpe mat og drikke i kantina verdsettes av de fleste. Elevene synes imidlertid at matfriminuttet burde vært lengre.

I tillegg setter de stor pris på det sosiale på skolen. Elevene forteller at de har lærere som bryr seg, og noen benytter seg av tilbudet av at lærerne også er tilgjengelige og svarer på spørsmål etter skoletid. Selv om noen elever skulle ønske mer elevmedvirkning, gir de fleste elevene uttrykk for at de blir lyttet til. Å bli tatt på alvor ble framhevet som viktig, og spesielt relevant er dette når oppgaver oppfattes som kjedelige. Elevene var tydelige på at de foretrekker oppgaver som gir muligheter for fysisk aktivitet, som for eksempel naturfagforsøk. Gjennom samtalene ga elevene eksempler på når lærerne har gjort endringer i planene ut fra elevenes ønsker, som for eksempel ta en Kahoot eller jobbe ute når det er fint vær.

Kvalitetsmål:

Eleven deltar i vurderingen av egen læring

- Gjennom dialog i læringsprosess forstår elevene hva de skal lære
- Elevene får delta på å utarbeide kjennetegn på måloppnåelse
- Elevene vet hva de må jobbe mer med
- Elevene er aktive i vurdering av egen læring

God praksis:

Elevene forteller at lærerne informerer om hva de skal lære, enten gjennom muntlige beskjeder eller at det skrives på tavla. Gjennom observasjoner har vi sett lærere gi informasjon om hva elevene skal gjøre, men dialog om læringsprosessene har ikke vært framtreddende. Dette kan skyldes tilfeldigheter ved observasjonene.

Læringsmål formidles til elevene på Zokrates, og noen elever sier de får kjennetegn på måloppnåelse på alle oppgaver, og noen ganger får de også være med å bestemme noen av kjennetegnene.

Elevene forteller at de får vite hva de må jobbe mer med gjennom både muntlige og digitale skriftlige tilbakemeldinger. Noen elever forteller at lærere forventer at de jobber med tilbakemeldingene før endelig vurdering blir gitt. Flere elever nevner at de kan chatte med lærer i Teams for å få hjelp underveis i læringsprosessene.

I elevintervjuene framkommer det flere eksempler på at de er aktive i vurdering av egen læring. Noen elever opplever at lærere oppmuntrer dem til å vurdere eget arbeid. Flere elever sier at de får være med å velge oppgavetyper, arbeidsmetoder og presentasjonsform.

Flere av de elevene som nevner medelevvurdering, beskriver det som positivt, og spesielt verdsetter de denne vurderingsformen når de har god relasjon til den de samarbeider med. Imidlertid nevner andre elever at de foretrekker vurdering og tilbakemelding fra lærer, fordi lærere har høyere faglig kompetanse.

TIL-modellen (tilrettelagt individuell læring) er populært blant elevene på 10. årstrinn. Denne tilnærmingen innebærer at de får tilpassede planer, får både bestemme rekkefølge på oppgavene og disponerer tiden sin selv.

Praksis som kan bli bedre:

I intervjuene med elevene framkommer det at de sjelden er med på å utarbeide kjennetegn på måloppnåelse. Dette bekreftes gjennom intervju med lærerne. Som nevnt ovenfor er det god praksis at elevene informeres om læringsmål, men med utgangspunkt i elevintervjuene er det grunn til å spørre om det er ønskelig med mer dialog mellom lærer og elever om læringsmål og kjennetegn på måloppnåelse, blant annet for å gi elever mer eierskap til læringsprosessene og sikre at de forstår læringsmålene og kjennetegnene.

Elevene sier at de får tilbakemeldinger som bidrar til at de vet hva de må jobbe mer med, men at graden av tilbakemelding varierer mellom fag. Elever melder at de har fag hvor de ikke får tilbakemelding på innhold, men bare sjekk om oppgaver er gjennomført. Flere elever ønsker å få hyppigere tilbakemelding på arbeidet de gjør slik at de vet hvordan de kan forbedre seg. De ønsker også mer variasjon i arbeidsmetoder og arbeidsarenaer i noen fag, og som et positivt eksempel trekkes naturfag fram som fag som har både praktisk og teoretisk tilnærming.

Når elever skal forklare hva vurdering er, snakker de utelukkende om sluttvurdering. Sluttvurdering forstås her som karakteren elevene får etter endt arbeid eller som halvårsvurdering. Flere elever har ingen klar oppfatning av hva undervisvurdering er. Disse elevene får trolig undervisvurdering, men de mangler bevissthet om ulike former for vurdering i ulike faser av læringsprosessene. Når elevene uttrykker at det stort sett er bare halvårsvurdering i praktisk/estetiske fag, kan det forstås med utgangspunkt i denne problematikken. Når vi snakker med lærerne, hører vi imidlertid at de gir elevene undervisvurdering i disse fagene.

Elever opplever at ikke alle medelever tar medelevvurdering på alvor. Det er verdt å reflektere over om kriteriene er gode nok og om de er godt nok forstått.

LÆRERPERSPEKTIV

24 ansatte ved Botngård ungdomsskole deltok i samtaler med vurderingsgruppa. Tre samtaler ble gjennomført, og fordelinga ble gjort ut fra hvilke trinn de ansatte hadde tilhørighet. De fleste ansatte var representert, med en hovedvekt på lærere. I likhet med elevene er også de ansatte svært fornøyde med lokalitetene til skolen.

I samtalene vektla deltakerne at de var fornøyde med organiseringen av skolen. De beskriver ledelsen som tett på, der teamlederne fungerer som gode mellomledd mellom det som foregår på trinn og rektor. At teamlederne har undervisning blir sett på som en styrke. I tillegg setter de ansatte pris på at rektor er aktivt til stede i utviklingsarbeidet. De ansatte beskriver teamene som godt sammensatte, med en fin blanding av nyutdannede og erfarne lærere med god og solid fagkompetanse. De forteller også at de opplever tillit fra ledelsen, og at de får være aktive i egen arbeidssituasjon.

Arbeidsmiljøet beskrives som godt. I tillegg til at latteren sitter løst, var det gjennomgående i alle tre trinnene at personalgruppa hadde tro på at endring er mulig. Personalet beskriver seg selv som motiverte, uredde og løsningsorienterte. Utdfordringer er noe de løser i fellesskap. De sier videre at de er flinke til å ta vare på det som er bra og utvikle det som kan bli bedre. I samtalene ble det løftet fram en rekke eksempler på tiltak som er prøvd ut og utviklet gjennom årene.

De ansatte ga uttrykk for et positivt elevsyn, med et stort ønske om at elevene ved skolen skal ha gode dager. Som en lærer uttrykte: «Vi prøver å spille på elevene sine styrker. La de skinne der de er gode. La de få kjenne på mestringa». For å lykkes med denne tilpasningen, ble det å ha gode relasjoner og kjennskap til elevene framhevet som avgjørende. Lærerne forteller at de legger mye arbeid i relasjonsbygging slik at de blant annet kan lage oppgaver ut fra elevenes interesser. Dette er ikke alltid like enkelt, men «man kan skape mange gode relasjoner over en kortstokk», som en av lærerne uttrykte.

Kvalitetsmål:

Lærer legger til rette for at elevene deltar i vurderingen av egen læring

- Lærer bruker kunnskap om elevene til å hjelpe dem videre i læringsprosesser
- Lærer involverer elevene i å utarbeide kjennetegn på måloppnåelse
- Lærer bruker framovermeldinger sammen med elevene
- Lærer er i dialog med eleven i vurderingsarbeidet

God praksis:

Flere lærere ved skolen har god forståelse for kompetansebegrepet i LK20 og sammenhengene mellom kompetanse og vurdering. I intervjuet med lærerne hører vi også at de har samtaler med elevene om målene og kjennetegn på måloppnåelse. Flere bruker verbene i kunnskapsmålene aktivt i planlegging av læringsprosesser og vurdering. Det nye kompetansebegrepet har gitt et annet syn på hvilken form for læring de ser etter.

For å hjelpe elevene videre i læringsprosessene sier lærerne at de prioriterer å bruke tid på å bli kjent med dem, og at de benytter denne kunnskapen videre i læringsprosessene. De oppsøker derfor situasjoner, i undervisning og frimutt, der de får samtale med elevene, blir bedre kjent med dem og får innblikk i elevenes

interesser. Formålet med slike samtaler er å utvikle gode relasjoner som igjen styrker læringsmiljøet og læringsmulighetene. Dessuten gir god kjennskap til elevene mulighet for å finne tema og tilnæringsmåter som engasjerer dem.

Lærere på alle trinn sier at et viktig formål med vurdering er å få informasjon om hvor elever er i læringsprosessen for å kunne støtte dem i videre læring. Lærere framhever sammenhengen mellom vurdering og tilpasset opplæring.

Det er positivt at noen lærere involverer elevene i å lage kjennetegn på måloppnåelse. Andre sier at det er enklere å vise elevene ferdige kjennetegn, for så å drøfte disse med elevene. Da kan elevene for eksempel være med å plukke ut hvilke kjennetegn de skal arbeide med. Andre lærere, og særlig lærere på 8.årstrinn, sier at de må støtte elevens læring før de blir klare for å utarbeide kjennetegn. Dette skyldes bl.a. at elevene har lite erfaring med dette fra barnetrinnet. Etter hvert som elevene blir mer delaktige i utarbeiding av kjennetegn, får de også mer åpne oppgaver.

I intervjuene framkommer det at lærerne er opptatt av å gi gode framovermeldinger til elevene, og mange lærere er opptatt av å sikre at elevene forstår dem. Elevene får framovermeldinger muntlig og digitalt i løpet av læringsprosesser, og noen lærere lar elevene sette seg spesifikke mål på bakgrunn av framovermeldingene.

Mange lærerne er opptatt av å være i dialog med elevene i vurderingsarbeidet, og dette skjer på flere måter. For eksempel det som er nevnt ovenfor om at de samtaler med elevene om hvordan de følger opp framovermeldingene, og at de lar elevene få velge hvilke oppgaver de skal jobbe med. I samtaler med elevene bekreftes dette. Det ser ut som at det å velge oppgaver eller å velge rekkefølgen oppgavene gjøres i, gir motivasjon for elevene. Lærerne forsøker også å bruke tema som er relevante for elevene. De spiller på elevenes styrker der de kan, og lar de skinne der de er gode, for at elevene skal få kjenne på mestring.

Lærerne vektlegger progresjon fra trinn til trinn, og de har ulike fokus. For eksempel på 8.årstrinn jobber de mye med å få en felles forståelse for hva ulike begrep betyr,

og på 10.årstrinn fokuserer de på elevstemmen gjennom et samarbeid med NTNU. På samme trinn arbeider elevene med TIL-modellen tre timer hver uke.

Det er fint at lærerne gjør tilpasninger for å øke mulighetene for elevers opplevelse av mestring. Dette gjelder for eksempel noen av lærerne på 8.trinn som opplever at elevene er strenge med seg selv i egenvurdering. For å unngå dette er lærerne opptatt av å begrense antall kjennetegn på måloppnåelse ved egenvurdering.

Flere lærere trekker frem samarbeidet med Ørland Ungdomsskole som positivt. Drøftingene i fagteam både her og internt på skolen er noe de setter pris på. Lærerne ønsker at det fortsatt blir avsatt tid til at lærerne kan drøfte og reflektere rundt vurderingspraksisen.

Praksis som kan bli bedre:

Forståelsen av sammenhengen mellom kompetansebegrepet og vurdering i LK20 er varierende mellom ansatte. Dette gjelder for eksempel det å kunne gjøre rede for hva kompetansebegrepet i LK20 betyr for hva elevene skal lære, hvordan læringsprosessene planlegges og hvordan elevenes læring blir vurdert.

Lærere gir uttrykk for at de er opptatt av at elever får framovermeldinger underveis i læringsprosessene. Elevene derimot opplever at de får lite framovermeldinger underveis i arbeidet, men at de i noen fag kan få dette om de spør. I andre fag opplever de at dette er nesten fraværende. Det er mulig at elever får framovermeldinger uten at de oppfatter at det faktisk får det.

Gjennom våre observasjoner har vi sett lite bruk av startere eller andre måter å aktivere elevenes forkunnskaper på i oppstart av timen. Vi har heller ikke sett mange synlige læringsmål i klasserommene.

Lærerne ønsker at elevene skal ha en aktiv rolle i undervisningen. Dette har vi sett mindre av i våre observasjoner. Når vi har snakket med elevene, etterlyser de mer variasjon og praktiske tilnærminger i undervisningen.

Flere lærere uttrykker at de synes det er utfordrende å få elevene aktivt med på å utvikle kriterier for måloppnåelse. Samtidig framheves dette som viktig for at elevene skal lære, være bevisst egen læring og bli bedre i stand til å vurdere egne og andres læringsprodukter. Lærerne uttrykker at de synes det er mest utfordrende å involvere elevene på 8.trinn i dette arbeidet. De sier at elevene ikke er modne nok til dette ennå, men at det går bedre når de har jobbet med det flere ganger.

Gjennom samtaler med elever som arbeider med innleveringer som skal vurderes med karakter, har det kommet fram at de ikke vet om kjennetegn for måloppnåelse eller andre kriterier for faglig kvalitet som de blir vurdert ut fra.

Lærerne forteller at de er i dialog med elevene, og gir dem underveisvurderinger både muntlig og skriftlig. Når vi snakker med elevene, får vi ikke en entydig bekreftelse på dette.

Lærerne har fagsamtaler med elevene, som gir lærerne mulighet til å få fram elevenes synspunkter og forklaringer, samt å høre deres vurderinger av hvor de er og hvor de ønsker å være faglig. Lærerne ønsker å rydde mer tid til disse fagsamtalene, da de ser at dette er en fin måte å få elevene mer delaktige i vurderings- og læringsarbeidet.

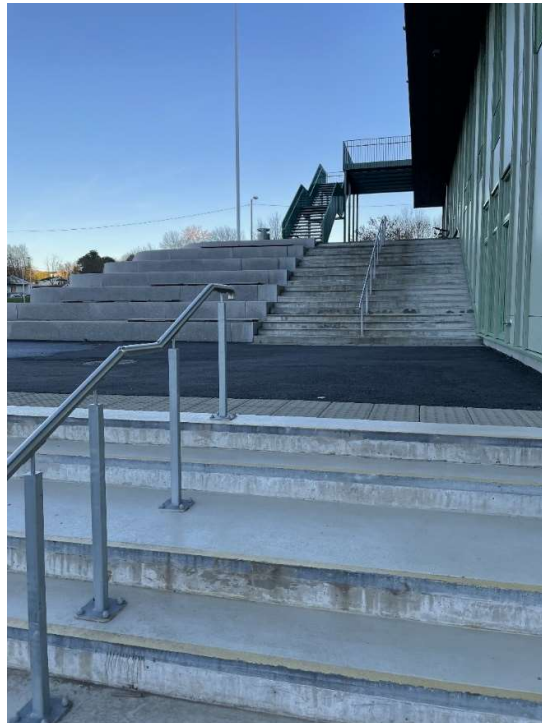
FORESATTEPERSPEKTIV

14 foresatte møtte i kantinearealet ved Botngård ungdomsskole tirsdag 15. november kl. 18.00-19.10. De fremmøtte er veldig fornøyde med skolen som ungdommene går på. De beskriver en god infrastruktur, og mener ungdomsskolens beliggenhet er gunstig med tanke på overganger fra barneskolen og videre til videregående skole. De foresatte setter pris på varmmåltidene som tilbys.

De foresatte opplever personalet som imøtekommende og rektor som tydelig. De ansatte har et godt faglig nivå. I tillegg tar de ansatte «tak» når de er behov. Dialogen med skolen beskrives som god. De foresatte setter pris på relasjonen som lærerne har med elevene. Samtidig skulle de foresatte ønsket at skoleeier hadde satt inn mer penger slik at det ble flere ansatte til å jobbe med barna deres. Dette kunne for eksempel redusert støy slik at det hadde blitt enda mer fokus på læring i klasserommet. I tillegg trakk noen fram at skolen kan bli bedre på dialogen med frivillige organisasjoner for å forebygge og unngå mobbesituasjoner.

De framømte mener at de foresatte kan bli flinkere til å engasjere seg, og mener foreldregruppa kan bli mer samstemte. En mulighet som ble foreslått var å bruke klassekontakter og FAU i større grad.

For en del elever er det positivt å ha en mer aktiv rolle i utviklingssamtalen. For andre elever oppleves dette som svært utfordrende utviklingssamtaler.

Kvalitetsmål:

Skolen er i dialog med foresatte om elevenes læring og utvikling

Foresatte opplever å bli inkludert i elevenes vurderingsarbeid

- Foresatte er informert om faglig utvikling hos sitt barn
- Foresatte har inntrykk av at elevene får delta på utarbeidelse av kjennetegn på måloppnåelse
- Foresatte opplever at eleven vet hva de må jobbe mer med
- Foresatte har inntrykk av at elevene er aktive i vurdering av egen læring

God praksis:

De foresatte opplever at elevene får gode tilbakemeldinger både muntlig og skriftlig fra faglærerne.

Foresatte sier de får god informasjon om den faglige utviklingen gjennom utviklingssamtaler og halvårsvurdering. Å få vurderingene hjem i forkant av utviklingssamtalene er positivt. Noen foresatte har jevnlig kontakt med skolen for å følge opp elevenes faglige utvikling.

De forteller at de også får informasjon om elevenes faglige utvikling gjennom karakterkort, Zokrates og samtaler med barnet og kontaktlærer utover utviklingssamtalene.

De foresatte tror at elevene er med og vurderer sin egen læring på skolen. Men det uttrykkes en usikkerhet på hvordan dette har betydning for elevenes læring.

Praksis som kan bli bedre:

Det er uklart for foresatte om elevene er med og utarbeider kjennetegn på måloppnåelse i fagene. Noen foresatte er usikre på i hvor stor grad mål som blir satt i utviklingssamtalene følges opp i etterkant, mens andre opplever at lærerne er gode på å følge opp dette. Foresatte er lite involvert i elevenes læring utover utviklingssamtalene.

Noen foresatte trekker frem at støy og uro i klasserommet forstyrrer læringa for elevene, og at de er usikre på hvordan skolen jobber med dette.

ORGANISJONSPERSPEKTIV

Tre representanter fra ledergruppen deltok i samtalen. Rektor beskriver det som en selvfølge at elever deltar i vurdering av egen læring. Dette er et samfunnsoppdrag skolen har. Representantene fra ledelsen beskriver et engasjert personale som har et ønske om å utvikle seg, noe som de gir flere eksempler på gjennom samtalen. Imidlertid tar det tid å endre praksis, både blant lærere og elever. Skolen har et stort arbeid med å involvere foreldre og foresatte. Forbedring på dette området bør gjøres både i foreldremøter og gjennom etablering av FAU.

Kvalitetsmål:

Lærerne tar aktivt del i et profesjonsfaglig fellesskap for å videreutvikle vurderingsarbeidet

- Ledelsen legger til rette for kollektiv utvikling av vurderingspraksis
- Ansatte har en felles forståelse av hva som ligger i vurdering av kompetanse
- Skolen har et system for gjennomføring og oppfølging av vurdering
- Det pedagogiske læringsfellesskapet utnyttes til å utvikle lærernes kompetanse i vurdering

God praksis:

Utviklingstid for lærere brukes til å jobbe med vurderingspraksisen. Dette sier både lærere og ledelsen. Skolen har et samarbeid med Ørland Ungdomsskole, hvor lærerne jobber i fagteam på tvers av skolene. Her har tema vært vurderingspraksis.

Teamene på skolen jobber med å finne felles vurderingspraksis for sitt trinn.

Vi har møtt lærere som gjør rede for hva kompetansebegrepet i LK20 innebærer, og hva det betyr for elevenes opplæring og vurdering.

Under observasjon og i samtale med lærere, får vi se noen systemer for gjennomføring av vurdering. Dette er systemer som legger til rette for elevinvolvering i vurderingsarbeidet. Ledelsen har tro på at alle lærerne har et system for vurdering.

Skolen er i et nettverk hvor de samarbeider med Ørland ungdomsskole. Her er vurderingspraksis som er tema, og de jobber med en plan for hvordan få elevene med i vurderingsarbeidet. De ansatte trekker frem dette som et positivt og lærerikt samarbeid. Vurderingsarbeid har også vært tema på utviklingstid ved egen skole.

Praksis som kan bli bedre:

Gjennom samtale med ledelsen og lærerne ser vi at lærerne bruker systemene skolen har på ulikt vis. Dette gir seg utslag i ulik praksis.

Ledelsen opplever at de mangler et felles og «lettvin» system for vurdering. Visma trekkes frem som et digitalt vurderingsverktøy, og her har også elevene skrivetilgang for egenvurdering. Likevel oppleves dette verktøyet som for «tungvint». Ønsker seg et enklere verktøy.

Skolen ser selv at de kan bli bedre på å kommunisere ut til foresatte hvordan elevene involveres i vurderingsarbeidet, noe som kan tyde på at de ikke her en gjennomgående felles forståelse for dette.

Arbeidet med kompetansebegrepet i LK20, og hva dette betyr for elevenes opplæring og vurdering, er ikke like tydelig for alle lærerne. Vi hører fra ledelsen at felles forståelse er på vei, men at det nok ikke er en felles praksis.

Ledelsen har en opplevelse av at involvering av elevene i vurderingsarbeidet avhenger noe av fag, selv om det har vært jobbet med dette i fellesskap på utviklingstid.

VII. Etterord

Forskning om ekstern skolevurdering konkluderer med at en slik vurdering kan ha stor betydning for utvikling av skolen. Det avhenger imidlertid av hva skolen gjør med sin nye kunnskap etter vurderingsuka.

Spørsmål til refleksjon, ettertanke

Til sist i selve rapporten, har vurdererne stilt noen spørsmål til refleksjon. Dette er spørsmål som skolen kan bruke i sitt etterarbeid etter skolevurderingen. Spørsmålene er ikke ment som konklusjoner, men de skal være åpne og formulert ut fra en samlet vurdering av tegnene på god praksis og på praksis som kan bli bedre på skolen

Videre arbeid etter ekstern skolevurdering

Etter at vurderingen er over og rapporten er ferdig, starter skolens utviklingsarbeid. Prosessen styres av skoleledelsen og følges opp av skoleeier.

Rektors ansvar:

- Skolevurdererne presenterer rapporten for personalet ved skolen. Rektor sørger for at oppvekstansvarlig, politisk skoleeier, PPT, elevråd og FAU er representert når rapporten legges fram.
- Rapporten sendes umiddelbart til oppvekstansvarlig.
- Rektor melder innen 1 uke tilbake til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern skolevurdering på tilsendt skjema.
- Innen 8 måneder:
 - Rektor presenterer rapporten for politikerne i hovedutvalg for oppvekst med oppvekstansvarlig i kommunen til stede.
 - På bakgrunn av det som kommer fram i rapporten setter rektor, i samarbeid med fagpersoner fra NTNU, opp en prioritert plan for forbedringstiltak. Rektor presenterer plan for forbedringstiltak på rektormøte og for skoleeier.
 - Det foretas en skriftlig evaluering av tiltakene. Har arbeidet med rapporten ført til de endringer man ønsker?

I denne prosessen er det viktig at vi hører på flere stemmer, både skoleeier, ansatte ved skolen og ikke minst foreldre og elever.

Evalueringen sendes oppvekstansvarlig og presenteres for politikerne i hovedutvalg for oppvekst.

- Tilbakemelding på arbeidet med utfordringene i vurderingsrapporten skjer som del av tilstandsrapporten/årsmeldinga hvert år til skoleeier.

Skoleeiers / oppvekstansvarliges ansvar:

- Skoleeier/oppvekstansvarlig involveres i valg av tema for ekstern vurdering.
- Tema forankres i kommunens/skolens satsingsområder.
- Oppvekstansvarlige har veiledningsansvar/oppfølgingsansvar.
- Rapporten tas inn i lederavtalen med rektorene og brukes i utviklingssamtalene.
- Rapporten skal være et verktøy i en utviklingsplan på skole/kommunenivå.
- Rapporten skal inn i tilstandsrapporten eller som vedlegg til denne.
- Oppvekstansvarlig etterspør evalueringen etter 8 måneder.

Til refleksjon

- Elevene vektlegger å *gjøre oppgaver til fordel for å lære*. På hvilken måte kan det legges til rette for at dette fokuset endres?
- I samtalene med elevene viser de en bevissthet rundt summative vurderinger i form av karakterer. Samtidig forteller de at de har tett kontakt med lærerne og får hjelp underveis i prosessene. Er det en hensikt i at elevene skal få større bevissthet rundt de formative prosessene? Hvorfor/ hvorfor ikke? Og på hvilken måte kan dette eventuelt endres?
- Hvordan kan resultater på nasjonale prøver brukes formativt i videre arbeid? Og er det mulig å gjøre dette *uten* at elevene er bevisste på at det handler om testresultater og dårlige resultat?
- Både lærere og elever viser til mange eksempler til oppgaver der lærerne har utarbeidet ferdige kriterier. I disse oppgavene går elevstemmen i vurderingsarbeidet i hovedsak ut på at elever kan velge mellom ulike oppgaver og/ eller ulike presentasjonsformer. På hvilken måte kan elevene bli mer aktive i oppstart av periode/ time, for eksempel gjennom utforming av kriterier? Hva er hensikten med å få elevene mer aktive i oppstarten av time/ periode?
- Det er positivt at elever får prøve medelevvurdering, men formålet med en slik vurderingsform må tydeliggjøres for elevene. På hvilken måte kan alle elever engasjere seg i medelevvurdering? Er det mulig å legge til rette for dette?
- Flere elever forteller om positive opplevelser med medelevvurdering, men det kommer også fram at ikke alle elever har læringspartnere som er like konstruktive. På hvilken måte kan formålet med en slik vurderingsform tydeliggjøres i enda større grad?
- Foreldre forteller om ulike opplevelser av elevstyrt utviklingssamtale. På hvilken måte kan denne type organisering tilpasses den enkelte elev bedre?
- Lærerne beskriver samarbeidet med Ørland ungdomsskole som positivt i egen utvikling og forståelse for vurderingsarbeidet. På hvilken måte er det mulig å videreutvikle dette samarbeidet?
- Lærerne forteller om gode praksiser der de ser en progresjon i hvordan de involverer elevene i vurderingsarbeidet fra de starter på 8.trinn til de er ferdig på 10. trinn. Hadde det vært mulig med et samarbeid med barneskolen slik at dette arbeidet ikke starter først når elevene kommer på ungdomsskolen? Kan elevstemmen i vurderingsarbeidet være noe som har fokus på et tidligere stadium? I tilfelle hva og hvordan kan dette gjøres?
- Mange av elevene etterlyser flere praktiske læringsarenaer og større variasjon av oppgaver og arbeidsmåter. Hvordan kan deres ønsker imøtekommes i enda større grad?

- De foresatte sier de har god oversikt over de summative vurderingene i form av karakterer som elevene får. De andre delene av vurderingsarbeidet har de imidlertid liten innsikt i. På hvilken måte ville større grad av foreldreinvolvering styrket elevenes stemme i vurderingsarbeidet?
- De foresatte som deltok på foreldremøte mener de kan engasjere seg i skolehverdagen i enda større grad enn det de gjør nå. På hvilken måte kan foreldremøter og FAU brukes mer aktivt i dette arbeidet?
- I samtale med lærere og ledelse kommer det frem at systemet skolen har for vurdering oppleves som tungvint. Hvilke andre mulige løsninger finnes, der både elever og lærere kan være aktive i vurderingsarbeidet?

VIII. Deltakere i ekstern vurdering

- Interne: elever, foresatte, pedagogisk personale og ledere
- Eksterne:
 - Karen Birgitte Dille, NTNU
 - Arne Johannes Aasen, NTNU
 - Sissel Blix Aaknes, ekstern vurderer Fosen
 - Bente Hammer, ekstern vurderer Fosen

Begrunnelse for valg av informanter

Informantene som er brukt er valgt med bakgrunn i vurderingens tema.

IX. Vedlegg

Tidsplan og aktiviteter

Timeplan eksternvurdering uke 46

Tidspunkt	Pos	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG
		08.15: Vurdererne møter ansatte for en kort presentasjon		08.00: Samtale med ledelsen	
08.50 – 09.50	1	Omvisning på skolen m/ rektor	Samtale med rektor Observasjon	Samtale med rektor Observasjon	Samtale med rektor
09.50 – 09.55		PAUSE	PAUSE	PAUSE	PAUSE
09.55 – 10.55	2	Observasjon	Intervju elever 10.trinn	Observasjon	
10.55 – 11.25		MAT	MAT	MAT	MAT
		FRIMINUTT	FRIMINUTT	FRIMINUTT	FRIMINUTT
11.25 – 12.25	3	Intervju elever 8.trinn	(10.55 – 11.45) Observasjon	11.45: After noon tea	
12.25 – 12.30		PAUSE		PAUSE	PAUSE
12.30 – 13.30	4	Observasjon	Utviklingstid 13.00-16.00 Samtaler med lærere, teamvis		Rektor får rapporten
13.30 – 13.40		FRIMINUTT		FRIMINUTT	FRIMINUTT
13.40 – 14.40	5	Intervju elever 9.trinn			
		Samtale med lærere, teamvis 10.trinn-ansatte	Foreldremøte kl 18		15.00: Rapport-fremlegg

Metoder

Tema og tid til rådighet virker inn på valg av metode. I prosessen på denne skolen er følgende metoder benyttet:

Ståstedsanalyse og Organisasjonsanalyse

Skolen har brukt ståstedsanalysen som et redskap for å komme frem til vurderingstemaet.

Dokumentanalyse

I tillegg til organisasjonsanalyse og ståstedsanalyse har skolen sendt diverse relevante dokument til vurderer, for eksempel virksomhetsplan, arbeidsplaner, resultater av undersøkelser på skolen osv.

Samtaleguides

For å fange lik tematikk, utarbeidet vurdererne i forkant ulike samtaleguides til hjelp i samtaler med henholdsvis elevgrupper, foreldre og ulike grupper medarbeidere på skolen. Spørsmålene i disse samtaleguidesene er alle hentet fra framtidens tegn på god praksis.

Møte

Observasjon

Logg

Intervjuguide elever

Spørsmål vi vil du skal tenke gjennom før samtale med eksterne vurderere	Egne notater
Hva er det beste med Botngård ungdomsskole?	
Hva legger du i ordet vurdering?	
Hvordan vet du hva du skal lære?	
Hvordan deltar du med å finne kjennetegn på måloppnåelse?	
Hvordan vet du hva som er bra med arbeidet du gjør i fag?	
Hvordan vet du hva du må jobbe med for å bli bedre i fag?	
Hvor ofte får du tilbakemeldinger fra lærerne som du kan bruke til å bli bedre i fagene?	
Er du med og foreslår hva som skal vektlegges når arbeidet ditt vurderes?	
Hjelper lærerne deg med å tenke gjennom hvordan du utvikler deg i fagene?	
På hvilken måte vet dine foresatte hvordan din læring i fagene vurderes?	
Hva kan lærere gjøre for at du skal få lyst til å lære?	
Har du et godt råd til rektor for hvordan skolen kan bli enda bedre for dere elever?	

Intervjuguide lærere

Spørsmål vi vil du skal tenke gjennom før samtale med eksterne vurderere	Egne notater
Hva er styrkene til Botngård ungdomsskole?	
Hva legger du i begrepet vurdering?	
Ifølge læreplanene i LK20 er det elevenes kompetanse som skal utvikles og vurderes. Hva innebærer kompetansebegrepet i LK 20 for din opplærings- og vurderingspraksis?	
Hvordan jobber du for at elevene skal ha en aktiv rolle i klasserommet?	
Hvordan jobber du for å bli kjent med elevene?	
Hvordan bruker du kunnskapen om elevene i læringsprosessen?	
Hvordan involverer du elevene i å utarbeide kjennetegn på måloppnåelse?	
Hvordan involverer du elevene i framovermeldinger om læringsarbeidet?	
Hvordan involveres foreldre i elevenes faglige utvikling?	
Hvordan jobber dere med systematisk kompetanseutvikling og refleksjon om elevens stemme i vurderingsarbeidet?	
Ifølge opplæringsloven skal vurdering i fag fremme læring og bidra til lærelyst. Hvordan jobber dere på skolen for å utvikle en vurderingspraksis som fremmer elevenes lærelyst?	
Har du et godt råd til rektor i det videre arbeidet med å få frem elevstemmen i vurderingsarbeidet?	

Kafèdialog med foreldre

Hva er Botngård Ungdomsskole gode på?	
Hva kan Botngård Ungdomsskole bli bedre på?	
Hva er dere foreldre gode på?	
Hva kan dere foreldre bli bedre på?	
Hvordan får dere foreldre vite om deres barns faglige utvikling?	
Er deres barn med på å utarbeide vurderingskriterier for fagene?	
På hvilken måte er dere involvert i elevenes vurderingsarbeid?	
Har dere inntrykk av at deres barn vet hva de bør jobbe med for å heve seg faglig? På hvilken måte?	
Har dere inntrykk av at deres barn er aktivt med og vurderer sin egen læring på skolen? På hvilken måte?	